

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. vasario 1 d.
(OR. en)

5849/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0026 (COD)

ECOFIN 82
CODEC 107
RELEX 119
COEST 24
NIS 3

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. vasario 1 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 37 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMO dėl makrofinansinės paramos teikimo Ukrainai

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 37 final.

Pridedama: COM(2022) 37 final

Briuselis, 2022 02 01
COM(2022) 37 final

2022/0026 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl makrofinansinės paramos teikimo Ukrainai

{SWD(2022) 25 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Nuo 2014 m. Ukraina plėtoja tvirtą partnerystę su Europos Sąjunga, apimančią ne tik dvišalį bendradarbiavimą, bet ir laipsnišką politinę asociaciją ir ekonominę integraciją. 2017 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojęs ES ir Ukrainos asociacijos susitarimas, į kurį įtraukta išsami ir visapusiška laisvosios prekybos erdvė, yra pagrindinė priemonė siekiant suartinti Ukrainą ir ES. Susitarimas ne tik skatina glaudesnius politinius saitus, tvirtesnius ekonominius ryšius ir pagarbą bendroms vertybėms, bet ir suteikė tvirtą pagrindą įgyvendinti plataus užmojo reformų darbotvarkę, kurioje daugiausia dėmesio skiriama kovai su korupcija, nepriklausomai teismų sistemai, teisinei valstybei ir geresnei verslo aplinkai. ES nuolat remia šias reformas, kurios yra labai svarbios siekiant pritraukti investicijų, didinti našumą ir kelti gyvenimo lygį vidutiniu laikotarpiu. Be kitų paramos priemonių, ES parėmė Ukrainą penkiomis iš eilės įvykdytomis makrofinansinės paramos (MFP) operacijomis, kurių bendra suma 2014–2021 m. sudarė 5 mlrd. EUR paskolų.

Tačiau, nepaisant strateginių ilgalaikių politinių gairių ir įsipareigojimo įgyvendinti reformas, Ukraina ir toliau susiduria su dideliais iššūkiais. Nuo COVID-19 pandemijos protrūkio užregistruota daugiau kaip 3,8 mln. užsikrėtimo atvejų, mirė beveik 100 000 žmonių. Vėl prasidėjęs ekonomikos augimas 2021 m. buvo lėtas ir daugiausia siejamas su mažmeninės prekybos ir statybos sektoriais, o perspektyvas gaubia didelė rizika. Sparčiai augo infliacija ir 2021 m. pabaigoje ji siekė 10 %. Didėjanti geopolitinė įtampa prie sienos su Rusija turėjo didelį grandininį poveikį pasitikėjimui, ypač užsienio investuotojų. Nuo 2021 m. lapkričio mėn. vidurio nacionalinė valiuta prarado 9 % savo vertės, palyginti su JAV doleriu, nepaisant Ukrainos nacionalinio banko intervencijų; jos per tą patį laikotarpį sudarė apie 1,6 mlrd. USD, taip sumažindamos oficialiąsias atsargas 5,5 %.

Šiomis aplinkybėmis Ukrainos vyriausybės euroobligacijų pajamingumas 2022 m. sausio mėn. viduryje pakilo iki pernelyg aukšto lygio. Todėl privatus Ukrainos mokėjimų balanso trūkumo finansavimas tapo neprieinamas tvariomis sąlygomis. Remiantis naujausiomis Tarptautinio valiutos fondo prognozėmis, pateiktomis 2021 m. lapkričio 8 d. užbaigtoje ir lapkričio 22 d. patvirtintoje pirmojoje programos peržiūroje, nesant galimybės patekti į kapitalo rinkas, šalies finansavimo trūkumas 2022 m. padidės bent 2,5 mlrd. USD. Be to, auganti geopolitinė įtampa daro neigiamą poveikį ir taip nepatikimam Ukrainos ekonominiam ir finansiniam stabilumui. Nuolatinės grėsmės saugumui jau iššaukė didelį kapitalo nutekėjimą. Ukraina jau ir taip atsilieka nuo kitų regiono šalių, neigiamas poveikis būsimums investicijoms dar labiau mažina šalies atsparumą ekonominiams ir politiniams sukrėtimams. Be to, dėl daugybės grėsmių, su kuriomis šiuo metu susiduria Ukraina, valstybės institucijoms daromas didelis spaudimas apsaugoti savo piliečius, o tai kelia didelę papildomą riziką bendram šalies ir apskritai visuomenės stabilumui.

Atsižvelgdama į tai, kad dėl padidėjusio geopolitinio netikrumo ir jo poveikio ekonominei padėčiai Ukraina prarado galimybę patekti į tarptautines kapitalo rinkas, Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą suteikti naują 1,2 mlrd. EUR MFP paskolų forma stabilumui Ukrainoje skatinti.

Planuojama skubi MFP, kuria siekiama skubiai padėti didelės krizės atveju ir stiprinti šalies atsparumą, bus teikiama 12 mėnesių ir bus išmokėta dviem dalimis. Jei bus patenkinta išankstinė politinė sąlyga ir patenkinamai įgyvendinta TVF programa, pirmoji dalis būtų išmokėta, kai tik bus patvirtintas šis pasiūlymas, įsigaliojus ES vardu veikiančios Europos Komisijos ir Ukrainos sudarytam susitarimo memorandumui dėl konkrečių struktūrinių

politikos priemonių. Antrosios dalies išmokėjimas būtų susietas su tolesniu patenkinamu TVF programos ir politikos priemonių, dėl kurių susitarta susitarimo memorandume, įgyvendinimu. Tikėtina, kad susitarimo memorandume, kuriuo grindžiama ši skubios makrofinansinės paramos operacija, daugiausia dėmesio bus skiriama keliems įvykdomiems trumpalaikiams politikos veiksams tokiose aktualiausiose prioritetinėse srityse kaip ekonominio atsparumo ir stabilumo stiprinimas, valdymas ir teisinė valstybė bei energetika. Vėliau teikiant ilgesnės trukmės MFP būtų galima ne tik spręsti esamą krizę, bet ir sutelkti dėmesį į platesnį prioritetinių reformų rinkinį. Tikimasi, kad siūlomos operacijos įgyvendinimas bus derinamas su parama, susijusia su paramos biudžetui operacijomis, finansuojamomis iš Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės (KVTBP) lėšų. Paskelbtas papildomas 120 mln. EUR asignavimas KVTBP dotacijoms bus svarbus siekiant dėti dar didesnes pastangas Ukrainos valstybei stiprinti ir atsparumui didinti. Be to, ES glaudžiai bendradarbiaus su Ukraina, kad būtų atsižvelgta į jos prašymą vykdyti tolesnes reguliarias MFP operacijas, kai padėtis stabilizuosis.

Kaip išsamiau aptarta prie šio pasiūlymo pridedamame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente, remdamasi, be kita ko, Europos išorės veiksmy tarnybos atliktu politinės padėties vertinimu Komisija mano, kad išankstinės politinės ir ekonominės sąlygos vykdyti siūlomą makrofinansinės paramos operaciją yra tenkinamos.

- **Bendrosios aplinkybės**

Dabartinė geopolitinė įtampa ir problemos dėl saugumo prie sienos su Rusija nuo lapkričio mėn. vidurio nuolat didėjo. Visa tai labai pakenkė investuotojų pasitikėjimui ir tą rodo nuolatinis kapitalo nutekėjimas ir oficialiųjų užsienio atsargų mažėjimas. Dėl silpnėjančios grivinos (nepaisant nuolatinių Ukrainos nacionalinio banko intervencijų siekiant paremti šalies valiutą) ir vyriausybės *de facto* prarastos galimybės patekti į kapitalo rinkas labai padidėja rizika Ukrainos makroekonominėi perspektyvai. Po mažesnio, nei tikėtasi, nuosmukio (4 % vien tik 2020 m.) bendrasis vidaus produktas 2021 m. pirmąjį ketvirtį susitraukė 2,2 %, palyginti su ankstesniais metais. Antrąjį ketvirtį 5,7 %, palyginti su ankstesniais metais, padidėjęs augimas nuvylė, turint omenyje ankstesnio nuosmukio mastą, o trečiąjį ketvirtį sulėtėjo iki 2,7 %. Menką augimą lėmė tebesitęsianti sudėtinga pandemine padėtis (COVID-19 atvejų skaičius išaugo, o skiepijimo lygis buvo palyginti žemas – iki 2022 m. sausio mėn. pabaigos paskiepyta 33 % gyventojų), didėjančios įtampos poveikis pasitikėjimui ir ribojantys struktūriniai veiksniai, įskaitant nuolat žemą investicijų lygį. Kalbant apie dideles struktūrines kliūtis investicijoms, kova su vis dar plačiai paplitusia korupcija ir nebaigta tankaus valstybės įmonių tinklo valdymo reforma tebėra būsimų politikos veiksmy prioritetai.

Atsižvelgdamas į didėjančią pinigų pasiūlą ir sparčiai augančią infliaciją, Ukrainos nacionalinis bankas nuo 2021 m. birželio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. savo bazinę palūkanų normą padidino 400 bazinių punktų iki 10 %. Po didelės dezinfliacijos pirmąjį 2020 m. pusmetį 2020 m. lapkričio mėn. infliacija vėl pradėjo sparčiai augti. 2021 m. rugsėjo mėn. vartojimo prekių kainos vidutiniškai padidėjo 11 %, o gruodžio mėn. – tik 10 %. Tarpinių prekių kainų infliacija vis dar auga, o 2021 m. gruodžio mėn. šis rodiklis pasiekė įspūdingą lygį – 62,2 %. Nors Ukrainos nacionalinis bankas mano, kad infliacija pasiekė aukščiausią tašką, 2022 m. galima tikėtis tolesnio pinigų politikos griežtinimo, visų pirma siekiant sumažinti infliaciją iki siektinos reikšmės – 4–6 %. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu visame pasaulyje laipsniškai griežtinamos finansavimo sąlygos, Ukraina, kaip besiformuojanti rinka, yra dar labiau pažeidžiama dėl naujų visuotinių grėsmių.

Vertinama, kad ekonomikai vėl pradėjus augti ir padidėjus mokestinėms pajamoms, 2021 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarė 3,1 % bendrojo vidaus produkto, t. y. jis buvo 200 bazinių

punktų mažesnis, nei planuota iš pradžių. Viešosios pajamos 2021 m. padidėjo 24 %, t. y. 2,8 procentinio punkto daugiau, nei planuota, o išlaidos padidėjo 11 %, t. y. 1,5 procentinio punkto mažiau, nei planuota. Atsižvelgiant į šiuos rezultatus, praėjusių metų viešųjų finansų rezultatai buvo geri. Dabar numatoma, kad 2022 m. biudžeto deficitas sudarys 3,5 % bendrojo vidaus produkto, tačiau faktinis rezultatas yra labai neaiškus, jis gali pasirodyti gerokai blogesnis ir visų pirma priklausys nuo pokyčių tarptautiniame geopolitiniame kontekste.

Ekonomikai vėl pradėjus augti, didelis 2020 m. einamosios sąskaitos perteklius, rodantis paklausos sumažėjimą, 2021 m. virto deficitu. 2020 m. susidariusį 5,3 mlrd. USD einamosios sąskaitos perteklių 2021 m. sausio–rugpjūčio mėn. pakeitė 830 mln. USD, arba 0,5 % bendrojo vidaus produkto, deficitas. Per tą patį laikotarpį prekių eksportas ir importas padidėjo atitinkamai 36 % ir 30 %, palyginti su ankstesniais metais, dėl to susidarė 3 mlrd. USD prekybos prekėmis deficitas. Paslaugų eksportas ir importas padidėjo atitinkamai 12 % ir 21 % ir jų balanse susidarė 2,3 mlrd. USD perteklius. Skirtingai nuo 2020 m. sausio–rugpjūčio mėn., kai buvo susidaręs 3,2 mlrd. USD perteklius, pirminės pajamos virto dideliu 3 mlrd. USD deficitu, nepaisant perlaidų padidėjimo 18 % (iki 8,9 mlrd. USD). 2021 m. pirmąjį pusmetį taip pat labai atsigavo tiesioginių užsienio investicijų srautas, daugiausia dėl pajamų reinvestavimo.

2020 m. pandemijos metu oficialių užsienio valiutos atsargos išliko stabilios ir 2021 m. rugpjūčio mėn. net pasiekė aukščiausią lygį – 31,6 mlrd. USD, įskaitant papildomą TVF suteiktų specialiųjų skolinimosi teisių sumą, atitinkančią 2,73 mlrd. USD. Nepaisant nedidelio sumažėjimo 2021 m. rugsėjo mėn., atsargos toliau augo ir praėjusių metų gruodžio mėn. sudarė beveik 31 mlrd. USD, t. y. 6 % daugiau nei prieš metus. Tačiau neseniai pasikeitus investuotojų pasitikėjimui ir užtikrinus daugiau kaip 700 mln. USD dydžio centrinio banko intervencijas užsienio valiutos rinkoje 2022 m. pradžioje, tikėtina, kad oficialiosios atsargos sumažėjo.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Makrofinansinė parama Ukrainai anksčiau buvo teikiama 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos priimtu Sprendimu Nr. 701/2020/ES (kaip MFP paketo, skirto plėtros ir kaimyninėms šalims partnerėms per COVID-19 pandemiją, dalis) ir sudarė 1,2 mlrd. EUR paskolų. Visa paramos suma išmokėta 2020–2021 m.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Siūloma MFP atitinka Europos kaimynystės politikos tikslus. Ji padeda siekti Europos Sąjungos tikslų, t. y. ekonominio stabilumo ir vystymosi Ukrainoje ir apskritai atsparumo Europos rytinėse kaimyninėse šalyse. Siūloma operacija remiamos valdžios institucijų pastangos sukurti stabilią makroekonominę sistemą ir įgyvendinti didelio užmojo struktūrinės reformos ir taip padidinama bendrų ES veiksmų Ukrainoje pridėtinė vertė ir pagerinamas kitokios ES finansinės paramos šaliai (įskaitant paramos biudžetui operacijas ir dotacijas pagal išorines finansines priemones, įgyvendinamas pagal dabartinę 2021–2027 m. daugiamečę finansinę programą) veiksmingumas. Siūloma skubi MFP įeina į ES dokumentų rinkinį, kuris turi ir dotacijų elementą, nes papildomai skirta 120 mln. EUR pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“), ir ji yra neatsiejama bendros tarptautinės paramos Ukrainai dalis. MFP ir toliau papildys kitų daugiašalių ir dvišalių paramos teikėjų teikiamą paramą.

Šias pastangas reikėtų vertinti atsižvelgiant į svarbius ekonominius ryšius, kuriuos Ukraina užmezgė su ES. 2017 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo ES ir Ukrainos asociacijos susitarimas. Nuostatos dėl išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės pradėtos laikinai taikyti nuo 2016 m. sausio 1 d., kai ES ir Ukraina pradėjo abipusiai atverti savo prekių ir paslaugų rinkas.

ES yra pirmoji Ukrainos prekybos partnerė, kuriai 2020 m. teko 38,1 % visos Ukrainos išorės prekybos apyvartos (pagal vertę). ES šalims nuolat tenka trečdalis Ukrainos prekių ir paslaugų eksporto. Importas iš ES šalių dar labiau augo ir 2020 m. pasiekė 43,3 % viso importo.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis šio pasiūlymo pagrindas yra SESV 212 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Subsidiarumo principo laikomasi, nes Ukrainos makrofinansinio stabilumo atkūrimo artimiausiu metu tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti pačios, todėl jų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu. Pagrindinės to priežastys – nacionalinio lygmens biudžeto apribojimai ir poreikis užtikrinti patikimą paramos teikėjų veiksmų koordinavimą, kad būtų užtikrintas didžiausias paramos mastas ir veiksmingumas.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą: juo apsiribojama tik tuo, ko reikia minėtiems makrofinansinio stabilumo didinimo trumpuoju laikotarpiu tikslams pasiekti, ir neviršijama to, kas būtina tiems tikslams įgyvendinti.

Remdamasi TVF skaičiavimais, atliktais rengiant dabartinį rezervinį susitarimą, Komisija nustatė, kad siūlomos naujos MFP suma sudaro beveik pusę 2022 m. numatomo likusio finansavimo deficito, nors reikia pažymėti, kad šis deficitas buvo apskaičiuotas dar prieš krizės pagilėjimą. Tokia dalis atitinka standartinę su MFP operacijomis susijusios naštos pasidalijimo praktiką (pagal 2002 m. spalio 8 d. ECOFIN tarybos išvada šalies, su kuria sudarytas asociacijos susitarimas, atveju viršutinė riba būtų 60 %), atsižvelgiant į paramą, kurią Ukrainai įsipareigojo teikti kiti dvišaliai ir daugiašaliai paramos teikėjai.

- **Priemonės pasirinkimas**

Projektų finansavimas arba techninė parama nebūtų tinkami arba pakankami makroekonominiams tikslams įgyvendinti. Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausia pridėtinė makrofinansinės paramos vertė yra ta, kad ją teikiant sumažėtų išorės finansinių suvaržymų ir būtų padedama kurti stabilią makroekonominę sistemą, be kita ko, skatinant užtikrinti tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų pagrindą. Kadangi teikiant makrofinansinę paramą padedama kurti tinkamą bendrą politikos sistemą, ši parama gali padidinti pagal kitas siauresnės aprėpties ES finansines priemones Ukrainoje finansuojamų veiksmų veiksmingumą.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

MFP teikiama kaip tarptautinės paramos Ukrainos ekonomikai stabilizuoti dalis. Rengdamos šį pasiūlymą dėl MFP Komisijos tarnybos konsultavosi su TVF ir Pasaulio banku, kurie jau turi plataus masto finansavimo programas. Komisija taip pat nuolat palaikė ryšius su Ukrainos valdžios institucijomis.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Laikydamosi Finansinio reglamento reikalavimų, rengdamos COVID-19 MFP paketą Komisijos tarnybos atliko Ukrainos finansinių ir administracinių grandinių veikimo vertinimą, kad patikrintų, ar yra pakankamai garantijų, jog įdiegtos tinkamos paramos, įskaitant makrofinansinę, programos valdymo procedūras. Šis veikimo vertinimas buvo grindžiamas 2018 m. veikimo vertinimo išvadomis, kurias būtų galima laikyti iš esmės atnaujintomis, ir išsamia 2019 m. viešųjų išlaidų ir finansinės atskaitomybės vertinimo ataskaitos analize. Vertinimo išvada: nustatyta, jog Ukrainos finansinės grandinės ir procedūros yra pagrįstos patikimais principais ir pagal juos veikia, todėl laikomos tinkamomis makrofinansinės paramos tikslais. Šios srities pokyčiai ir toliau bus atidžiai stebimi, pavyzdžiui, juos aptariant reguliariose viešųjų finansų valdymo reformų pažangos ataskaitose, kurias rengs ES delegacija Kijeve.

- **Poveikio vertinimas**

ES makrofinansinė parama yra išskirtinė skubi priemonė, skirta dideliems mokėjimų balanso sunkumams trečiojoje šalyje įveikti. Todėl šiam MFP pasiūlymui netaikomas reikalavimas atlikti poveikio vertinimą pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires (SWD(2015) 111 *final*), nes šioje situacijoje, į kurią reikia skubiai reaguoti, politiškai būtina veikti greitai.

Kalbant bendriau, Komisijos pasiūlymai dėl makrofinansinės paramos grindžiami patirtimi, įgyta atliekant anksčiau ES kaimynystėje vykdytų operacijų *ex post* vertinimus. Naujoji MFP ir su ja susijusi ekonominio koregavimo ir reformų programa padės sumažinti trumpalaikius Ukrainos finansavimo poreikius. Susijusios politikos priemonės, kuriomis siekiama stiprinti vidutinės trukmės mokėjimų balanso būklę ir fiskalinį tvarumą, padidins atsparumą ir prisidės prie tvaresnio augimo modelio, taip papildydamos dabartinę TVF programą. Politikos sąlygos turėtų būti grindžiamos nuo 2015 m. įgyvendintų penkių MFP programų rezultatais, įskaitant naujausią su COVID-19 susijusią skubią MFP. Kitos galimos sąlygos iš esmės būtų vykdyti reformas, kuriomis siekiama stiprinti kovą su korupcija, teismų sistemos nepriklausomumą, valstybės įmonių valdymą ir energetikos sektorių.

- **Pagrindinės teisės**

Šalys, kurioms taikoma EKP, gali prašyti makrofinansinės paramos. Išankstinė MFP teikimo sąlyga turėtų būti ta, kad reikalavimus atitinkanti valstybė paisytų veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, užtikrintų teisinę valstybę ir gerbtų žmogaus teises.

Atnaujintas Ukrainos valdžios institucijų įsipareigojimas vykdyti reformas, įskaitant teisingumo sektorius, gero valdymo, teisinės valstybės ir kovos su korupcija reformas, ir tvirta politinė valia, apie kuriuos visų pirma liudija sėkmingai įvykdytos struktūrinės politikos sąlygos, susijusios su penktąja ir paskutine Ukrainai skirta MFP programa dėl COVID-19, yra aiškus teigiamas ženklas. Valdžios institucijos yra įsipareigojusios šias reformas vykdyti skaidriai ir laikydamosi ES standartų. Todėl laikoma, kad išankstinė MFP operacijos politinė sąlyga yra tenkinama.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomos Ukrainai skirtos 1,2 mlrd. EUR MFP operacijos lėšas numatyta išmokėti per 12 mėnesių dviem lygiomis dalimis. Šios lėšos bus pasiskolintos kapitalo rinkoje ir perskolintos Ukrainai. Paskola bus užtikrinta išorės veiksmų garantija. Reikalingi atidėjiniai (sudarantys 9 % paskolos sumos) pateikiami pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio

bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) ir iš viso sudaro 108 mln. EUR (14 02 01 70 biudžeto eilutė „KVTBP – Bendro atidėjinių fondo atidėjiniai“).

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Europos Sąjunga suteikia Ukrainai MFP kaip vidutinės trukmės arba ilgalaikes paskolas, kurių bendra suma – 1,2 mlrd. EUR. Ši parama padės 2022 m. patenkinti likusius Ukrainos finansavimo poreikius. Paramos lėšas planuojama išmokėti dviem vienodomis dalimis. Pirmoji dalis būtų išmokėta iš karto, kai bus patvirtintas šis pasiūlymas ir įsigalios atitinkamas susitarimo memorandumas. Antroji dalis bus išmokėta tuomet, kai bus sėkmingai ir laiku įgyvendintos struktūrinės politikos priemonės, dėl kurių įsipareigotų Ukrainos valdžios institucijos.

Paramą valdys Komisija. Bus taikomos konkrečios Finansinių reglamentą atitinkančios sukčiavimo ir kitų pažeidimų prevencijos nuostatos.

Komisija ir Ukrainos valdžios institucijos turėtų susitarti dėl susitarimo memorandumo, kuriame būtų nustatytos struktūrinių reformų priemonės, susijusios su siūloma MFP operacija, įskaitant veiksmų laiko ir sekos aspektus. Be to, kaip ir kitais MFP teikimo atvejais, lėšų išmokėjimas, be kita ko, priklausys nuo nuolatinio sėkmingo TVF programos įgyvendinimo ir nuo pažangos įgyvendinant ES ir Ukrainos asociacijos susitarimą ir išsamią ir visapusišką laisvosios prekybos erdvę. Komisija glaudžiai bendradarbiaus su valdžios institucijomis, kad stebėtų su politikos veiksmais susijusią pažangą ir išankstinių sąlygų laikymąsi, kaip nurodyta pirmiau.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS**dėl makrofinansinės paramos teikimo Ukrainai**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 212 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Europos Sąjungos (toliau – Sąjunga) ir Ukrainos santykiai toliau plėtojami Europos kaimynystės politikos ir Rytų partnerystės pagrindu. Sąjungos ir Ukrainos asociacijos susitarimas, įskaitant nuostatas dėl išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės (IVLPE), įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d.;
- (2) nuo 2014 m. pavasario Ukraina ėmėsi įgyvendinti plataus užmojo reformų programą, kuria siekiama stabilizuoti ekonomiką ir gerinti piliečių pragyvenimo lygį. Kova su korupcija, taip pat konstitucijos, rinkimų ir teismų reformos yra vieni svarbiausių darbotvarkės prioritetų. Šių reformų įgyvendinimas buvo remiamas pagal penkias iš eilės įvykdytas makrofinansinės paramos (toliau – MFP) programas, pagal kurias Ukraina gavo iš viso 5 mlrd. EUR vertės paramos paskolų. Pagal paskutinę skubią su COVID-19 susijusią MFP¹ suteikta 1,2 mlrd. EUR paskolų ir ji buvo užbaigta 2021 m. rugsėjo mėn.;
- (3) Ukrainos ekonomiką paveikė 2020 m. ekonomikos nuosmukis, kurį sukėlė COVID-19 pandemija, ir užsitęsios grėsmės saugumui prie jos sienos su Rusija. Dėl nuolatinio augančio netikrumo pastaruoju metu prarastas pasitikėjimas (tai neigiamai paveikė ekonominę perspektyvą), o nuo 2022 m. sausio mėn. vidurio prarasta galimybė patekti į tarptautines kapitalo rinkas. Labai blogėjančios finansavimo sąlygos didina ir taip didėjančią likusį išorės finansavimo deficitą ir daro didelį neigiamą poveikį investicijoms, todėl mažėja atsparumas būsimiems ekonominiams ir politiniams sukrėtimams;
- (4) Ukrainos vyriausybė parodė tvirtą pasiryžimą toliau vykdyti reformas, dabartinėmis kritinėmis aplinkybėmis daugiausia dėmesio skirdama tokioms svarbioms politikos sritims kaip ekonomikos atsparumas ir stabilumas, valdymas, teisinė valstybė ir energetika;
- (5) atnaujinusios įsipareigojimą vykdyti reformas ir parodžiusios tvirtą politinę valią valdžios institucijos nuo 2021 m. vasaros paspartino reformų įgyvendinimą, o tai taip pat leido Ukrainai sėkmingai užbaigti su COVID-19 susijusią MFP operaciją, nes

¹ 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2020/701 dėl makrofinansinės paramos teikimo plėtos ir kaimyninėms šalims partnerėms per COVID-19 pandemiją (OL L 165, 2020 5 27, p. 31–37).

buvo įgyvendinti visi reformų veiksmai, dėl kurių susitarta su Sąjunga susitarimo memorandume;

- (6) kad būtų užtikrintas didesnis politinis lankstumas su COVID-19 susijusios krizės aplinkybėmis, Tarptautinis valiutos fondas (TVF) 2020 m. birželio mėn. patvirtino 18 mėnesių rezervinį susitarimą su Ukraina dėl 5 mlrd. USD sumos. Sutartos politikos dėmesio centre – keturi prioritetai: i) mažinti krizės poveikį ekonomikai, be kita ko, remiant namų ūkius ir įmones; ii) užtikrinti nuolatinį centrinio banko nepriklausomumą ir lankstų valiutos kursą; iii) saugoti finansinį stabilumą, kartu susigrąžinant bankų pertvarkymo išlaidas, ir iv) toliau įgyvendinti svarbiausias valdymo ir kovos su korupcija priemones, kad būtų išsaugoti ir įtvirtinti pastarojo meto laimėjimai. Dėl netolygių įgyvendinimo rezultatų pirmoji programos peržiūra, per kurią taip pat susitarta pratęsti programą iki 2022 m. birželio mėn. pabaigos, buvo užbaigta tik 2021 m. lapkričio mėn. Dėl to bendra pagal dabartinę TVF programą iki šiol išmokėtų lėšų suma sudarė 2,8 mlrd. USD. Iki 2022 m. antrojo ketvirčio pabaigos planuojama atlikti dar dvi peržiūras;
- (7) atsižvelgdama į didelę biudžeto finansavimo riziką, ekonomikai lėtai atsigaunant po COVID-19 nuosmukio ir sparčiai didėjant infliacijai, 2021 m. lapkričio 16 d. Ukraina paprašė Sąjungos naujos ilgalaikės iki 2,5 mlrd. EUR vertės makrofinansinės paramos programos Tačiau šia skubios paramos operacija visų pirma reaguojama į staigų ir netikėtą šalies išorės finansavimo poreikių padidėjimą dėl *de facto* prarastos galimybės patekti į finansų rinkas, ir į pagrindinius neatidėliotinus iššūkius;
- (8) kadangi Ukrainai taikoma Europos kaimynystės politika, šalis turėtų būti laikoma atitinkančia Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo reikalavimus;
- (9) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti išskirtinė finansinė nesusietos ir netikslinės paramos mokėjimų balansui koreguoti priemonė, kuria siekiama patenkinti neatidėliotinus paramos gavėjo išorės finansavimo poreikius ir kuri turėtų padėti įgyvendinti politikos programą, apimančią griežtas skubias koregavimo ir struktūrinių reformų priemones, skirtas mokėjimų balanso būklei gerinti artimiausiu metu ir ekonomikos atsparumui didinti vidutiniu laikotarpiu;
- (10) kadangi dėl prarastos galimybės patekti į rinką ir kapitalo nutekėjimo, nepaisant TVF ir kitų daugiašalių institucijų teikiamų lėšų, susidarė didelis likęs Ukrainos mokėjimų balanso išorės finansavimo deficitas, Sąjungos skubi makrofinansinė parama, kuri būtų suteikta Ukrainai, šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis yra laikoma tinkamu trumpalaikiu atsaku į šaliai iškilusią didelę grėsmę. Sąjungos makrofinansinė parama būtų remiamas ekonomikos stabilizavimas ir siekiama nedelsiant padidinti šalies atsparumą, taip pat, kiek tai šiuo metu įmanoma, stiprinti Ukrainos struktūrinių reformų darbotvarkę, papildant išteklius, skiriamus pagal finansinį susitarimą su TVF;
- (11) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti siekiama padėti Ukrainai atkurti tvarią išorės finansavimo padėtį ir tokiu būdu remti jos ekonominę ir socialinę vystymąsi;
- (12) tikimasi, kad Sąjungos makrofinansinė parama bus derinama su lėšų, susijusių su paramos biudžetui operacijomis, finansuojamomis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/947² nustatytą Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę, išmokėjimu;

² 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

- (13) Sąjungos makrofinansinės paramos suma nustatoma remiantis Ukrainos likusių išorės finansavimo poreikių kiekybiniu įvertinimu ir atsižvelgiant į jos pajėgumą finansuoti iš savo išteklių, visų pirma naudojant turimas tarptautines atsargas. Sąjungos makrofinansinė parama turėtų papildyti TVF ir Pasaulio banko taikomas programas ir teikiamus išteklius. Paramos suma nustatoma taip pat atsižvelgiant į numatomus finansinius daugiašalių paramos teikėjų įnašus ir poreikį užtikrinti sąžiningą Sąjungos ir kitų paramos teikėjų dalijimąsi našta, taip pat į Ukrainoje jau įgyvendinamas kitas Sąjungos išorės finansavimo priemones ir į pridėtinę bendro Sąjungos dalyvavimo vertę;
- (14) Komisija turėtų užtikrinti, kad Sąjungos makrofinansinė parama teisiškai ir iš esmės atitiktų pagrindinius įvairių išorės veiksmų sričių principus, tikslus bei priemones ir kitą susijusią Sąjungos politiką;
- (15) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų padėti Sąjungai vykdyti išorės politiką dėl Ukrainos. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų glaudžiai bendradarbiauti visą makrofinansinės paramos operacijos vykdymo laikotarpį, siekdamas koordinuoti Sąjungos išorės politiką ir užtikrinti jos nuoseklumą;
- (16) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų padėti Ukrainai vykdyti įsipareigojimą laikytis bendrų su Sąjunga vertybių, įskaitant demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo, pagarbos žmogaus teisėms, darnaus vystymosi, skurdo mažinimo ir atviros, taisyklėmis grindžiamos ir sąžiningos prekybos principus;
- (17) išankstinė Sąjungos makrofinansinės parama turėtų būti teikiama su sąlyga, kad Ukraina paisys veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, užtikrins teisinę valstybę ir gerbs žmogaus teises. Be to, konkretūs Sąjungos makrofinansinės paramos tikslai turėtų būti: didinti viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę ir skatinti struktūrines reformas, skirtas tvariam ir integraciniam augimui, gerų darbo vietų kūrimui ir fiskaliniam konsolidavimui remti. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų reguliariai stebėti, ir kaip vykdomos išankstinės sąlygos, ir kaip siekiama tų tikslų;
- (18) siekdama užtikrinti, kad su Sąjungos makrofinansine parama susiję finansiniai jos interesai būtų apsaugoti veiksmingai, Ukraina turėtų imtis tinkamų priemonių, susijusių su sukčiavimo, korupcijos ir kitų su šia parama siejamų pažeidimų prevencija ir kova su jais. Be to, turėtų būti parengtos nuostatos, pagal kurias Komisija atliktų patikrinimus, o Audito Rūmai – auditus;
- (19) Sąjungos makrofinansinės paramos teikimas nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos (kaip biudžeto valdymo institucijų) įgaliojimams;
- (20) atidėjinių, reikalingų makrofinansinei paramai, sumos turėtų derėti su daugiamečių finansinėje programoje numatytais biudžeto asignavimais;
- (21) Sąjungos makrofinansinę paramą turėtų administruoti Komisija. Siekdama užtikrinti, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų stebėti, kaip įgyvendinamas šis sprendimas, Komisija turėtų juos reguliariai informuoti apie su parama susijusius pokyčius ir pateikti jiems atitinkamus dokumentus;

- (22) siekiant užtikrinti vienodas šio sprendimo įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011³;
- (23) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti teikiama atsižvelgiant į ekonominės politikos sąlygas, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume. Siekiant užtikrinti vienodas įgyvendinimo sąlygas ir veiksmingumą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai dėl tokių sąlygų derėtis su Ukrainos valdžios institucijomis, prižiūrint valstybių narių atstovų komitetui, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011. Pagal tą reglamentą patariamoji procedūra paprastai turėtų būti taikoma visais atvejais, išskyrus tuos, kurie numatyti tame reglamente. Atsižvelgiant į galimą didelį paramos, kurios suma didesnė nei 90 mln. EUR, poveikį tikslinga, kad tą ribą viršijančioms operacijoms būtų taikoma nagrinėjimo procedūra. Atsižvelgiant į Sąjungos makrofinansinės paramos Ukrainai sumą, nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma priimant susitarimo memorandumą, mažinant paramą ir laikinai sustabdant ar nutraukiant jos teikimą;
- (24) kadangi šio sprendimo tikslo, t. y. suteikti skubią paramą Ukrainai, siekiant palaikyti jos atsparumą ir stabilumą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (25) atsižvelgiant į skubą dėl išskirtinių aplinkybių, kurias sukėlė COVID-19 pandemija, ir dėl susijusių ekonominių padarinių buvo nuspręsta, kad tikslinga taikyti išimtį prie ES sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje nustatytam aštuonių savaičių laikotarpiui;
- (26) šis sprendimas turėtų įsigalioti skubos tvarka kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekdama paremti makroekonominį stabilizavimą ir esminių reformų darbotvarkę, Sąjunga Ukrainai suteikia 1,2 mlrd. EUR sumos neviršijančią makrofinansinę paramą (toliau – Sąjungos makrofinansinė parama). Parama teikiama paskolų forma. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama Europos Parlamentui ir Tarybai patvirtinus atitinkamų metų Sąjungos biudžetą. Šia parama prisidedama prie TVF programoje nurodytų Ukrainos mokėjimų balanso poreikių tenkinimo.
2. Siekiant finansuoti Sąjungos makrofinansinę paramą, Komisijai suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu skolintis reikiamų lėšų kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų ir jas perskolinti Ukrainai. Vidutinis paskolų grąžinimo terminas – ne ilgesnis kaip 15 metų.
3. Sąjungos makrofinansinės paramos teikimą administruoja Komisija, laikydamosi Tarptautinio valiutos fondo (TVF) ir Ukrainos sudarytų susitarimų ar susitarimų

³ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

memorandumų ir svarbiausių ekonominių reformų principų ir tikslų, išdėstytų ES ir Ukrainos asociacijos susitarime (įskaitant IVLPE), dėl kurio susitarta pagal Europos kaimynystės politiką.

Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie pokyčius, susijusius su Sąjungos makrofinansine parama, įskaitant jos išmokas, ir tinkamu metu pateikia toms institucijoms atitinkamus dokumentus.

4. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama vienus metus nuo pirmos 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.
5. Jei Sąjungos makrofinansinės paramos mokėjimo laikotarpiu Ukrainos finansavimo poreikiai gerokai sumažėja, palyginti su pradinėmis projekcijomis, Komisija, laikydama 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, sumažina paramos sumą, laikinai sustabdo arba atšaukia jos teikimą.

2 straipsnis

1. išankstinė Sąjungos makrofinansinės parama turėtų būti teikiama su sąlyga, kad Ukraina paisys veiksmingų demokratinų mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, užtikrins teisinę valstybę ir gerbs žmogaus teises.
2. Komisija ir Europos išorės veikslių tarnyba stebi, kaip šios išankstinės sąlygos laikomasi visu Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo laikotarpiu.
3. 1 ir 2 dalys taikomos laikantis Tarybos sprendimo 2010/427/ES⁴.

3 straipsnis

1. Laikydama 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros Komisija susitaria su Ukrainos valdžios institucijomis dėl norint gauti Sąjungos makrofinansinę paramą vykdytinų aiškiai apibrėžtų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų, daugiausia dėmesio skiriant struktūrinėms reformoms ir patikimiems viešiesiems finansams, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume (toliau – susitarimo memorandumas), į kurį įtraukiamas tų sąlygų įvykdymo tvarkaraštis. Susitarimo memorandume nustatytos ekonominės politikos ir finansinės sąlygos derinamos su 1 straipsnio 3 dalyje nurodytais susitarimais ar susitarimų memorandumais, įskaitant makroekonominio koregavimo ir struktūrinių reformų programas, kurias TVF remiant įgyvendina Ukraina.
2. 1 dalyje nurodytomis sąlygomis visų pirma siekiama didinti Ukrainos viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę, be kita ko, naudojant Sąjungos makrofinansinę paramą. Rengiant politikos priemones deramai atsižvelgiama ir į pažangą, daromą abiem pusėms atveriant rinką, plėtojant taisyklėmis grindžiamą sąžiningą prekybą ir įgyvendinant kitus Sąjungos išorės politikos prioritetus. Komisija reguliariai stebi pažangą, daromą siekiant tų tikslų.
3. Išsamios finansinės Sąjungos makrofinansinės paramos sąlygos nustatomos susitarime dėl paskolos, kurį turi sudaryti Komisija ir Ukraina.
4. Komisija reguliariai tikrina, ar toliau laikomasi 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų, įskaitant, be kita ko, tai, ar Ukrainos ekonominė politika atitinka Sąjungos makrofinansinės paramos tikslus. Atlikdama tą tikrinimą Komisija glaudžiai

⁴ 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veikslių tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

koordinuoja veiksmus su TVF ir Pasaulio banku, o prireikus – su Europos Parlamentu ir Taryba.

4 straipsnis

1. Laikydamosi 3 dalyje nustatytų sąlygų, Komisija Sąjungos makrofinansinę paramą suteikia dviem vienodomis dalimis – kiekvieną jų sudaro paskola. Kiekvienos dalies išmokėjimo laikas nustatomas 3 straipsnyje nurodytame susitarimo memorandume.
2. Paskolų forma teikiamoms Sąjungos makrofinansinės paramos sumoms prireikus sudaromi atidėjiniai laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/947⁵.
3. Sprendimą dėl dalių mokėjimo Komisija priima atsižvelgdama į tai, ar įvykdytos šios sąlygos:
 - (a) 2 straipsnyje nustatyta išankstinė sąlyga;
 - (b) sėkmingas tęstinis TVF neprevencinio susitarimo dėl kredito suteikimo įgyvendinimas;
 - (c) sėkmingas susitarimo memorandume sutartų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų vykdymas.Antroji dalis iš esmės išmokama ne anksčiau kaip praėjus trims mėnesiams po pirmosios dalies išmokėjimo.
4. Jei 3 dalyje nurodytos sąlygos neįvykdomos, Komisija laikinai sustabdo arba nutraukia Sąjungos makrofinansinės paramos išmokėjimą. Tokiais atvejais Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie laikino sustabdymo ar nutraukimo priežastis.
5. Sąjungos makrofinansinė parama išmokama Ukrainos nacionaliniam bankui. Jei laikomasi nuostatų, dėl kurių turi būti susitarta susitarimo memorandume, įskaitant likusių biudžeto finansavimo poreikių patvirtinimą, Sąjungos lėšos gali būti pervedamos Ukrainos finansų ministerijai, kuri yra galutinis paramos gavėjas.

5 straipsnis

1. Su Sąjungos makrofinansine parama susijusios skolinimosi ir skolinimo operacijos atliekamos eurais taikant tą pačią lėšų įskaitymo datą, dėl tų operacijų Sąjungai nereikia spręsti su terminų pasikeitimu susijusių klausimų ir ji nepatiria jokios valiutų kurso arba palūkanų normos rizikos ar kokios nors kitos komercinės rizikos.
2. Jei aplinkybės palankios ir to prašo Ukraina, Komisija gali imtis būtinų priemonių siekdama užtikrinti, kad paskolos terminai ir sąlygos būtų papildyti išankstinio grąžinimo sąlyga, atitinkančia atitinkamą skolinimosi operacijų terminų ir sąlygų nuostatą.
3. Jei aplinkybės palankios paskolos palūkanų normai sumažinti ir to prašo Ukraina, Komisija gali nuspręsti refinansuoti visas jos iš pradžių pasiskolintas lėšas ar jų dalį

⁵ 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

arba restruktūrizuoti atitinkamas finansines sąlygas. Refinansavimo arba restruktūrizavimo operacijos atliekamos laikantis 1 ir 4 dalyse nustatytų sąlygų, ir dėl jų neturi būti pratęstas susijusių pasiskolintų lėšų grąžinimo terminas arba padidėti refinansavimo arba restruktūrizavimo operacijos dieną likusi mokėtina pagrindinė suma.

4. Visas Sąjungos patirtas išlaidas, susijusias su skolinimosi ir skolinimo operacijomis pagal šį sprendimą, padengia Ukraina.
5. Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie 2 ir 3 dalyse nurodytų operacijų pokyčius.

6 straipsnis

1. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 1046/2018⁶.
2. Įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę paramą taikomas tiesioginis valdymas.
3. Paskolos susitarime ir dotacijos susitarime, dėl kurių turi būti susitarta su Ukrainos valdžios institucijomis, pateikiamos nuostatos, kuriomis:
 - (a) užtikrinama, kad Ukraina reguliariai tikrintų, ar iš Sąjungos biudžeto suteiktas finansavimas panaudotas tinkamai, imtųsi reikiamų pažeidimų ir sukčiavimo prevencijos priemonių ir prireikus imtųsi teisinių veiksnių neteisėtai pasisavintoms lėšoms, suteiktoms pagal šį sprendimą, išieškoti;
 - (b) užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga, visų pirma numatant konkrečias priemones, skirtas sukčiavimo, korupcijos ir kitų pažeidimų, darančių poveikį Sąjungos makrofinansinei paramai, prevencijai ir kovai su jais, pagal Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95⁷, Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2185/96⁸ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁹, o toms valstybėms narėms, kurios glaudžiai bendradarbiauja Europos prokuratūros klausimais, – pagal Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939¹⁰. Būtent šiuo tikslu Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti patikrinimus, įskaitant visų pirma patikrinimus ir inspektavimus vietoje, be kita ko, skaitmeninės ekspertizės operacijas ir pokalbius; Komisijai arba jos atstovams aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti patikrinimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje;

⁶ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1046/2018 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

⁷ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

⁸ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

¹⁰ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

- (c) Komisijai ir Audito Rūmams aiškiai suteikiami įgaliojimai Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo laikotarpiu ir jam pasibaigus atlikti auditus, įskaitant dokumentų auditus ir auditus vietoje, pavyzdžiui, procedūrų veikimo vertinimus;
 - (d) užtikrinama, kad nustačiusi, jog valdydama Sąjungos makrofinansinę paramą Ukraina sukčiavo, ėmėsi korupcinių veiksmų arba bet kokios kitos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios neteisėtos veiklos, Sąjunga turėtų teisę susigrąžinti paskolą ir (arba) visą dotaciją anksčiau laiko;
 - (e) užtikrinama, kad visas su finansine parama susijusias Sąjungos patirtas išlaidas padengtų Ukraina.
4. Prieš teikdama Sąjungos makrofinansinę paramą Komisija atlieka veiklos vertinimus ir nustato, ar su ta parama susiję Ukrainos finansiniai susitarimai, administracinės procedūros ir vidaus bei išorės kontrolės mechanizmai yra patikimi.

7 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

8 straipsnis

1. Iki kiekvienų metų birželio 30 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo praėjusiais metais ataskaitą, įskaitant to įgyvendinimo vertinimą. Ataskaitoje:
 - (a) išnagrinėjama pažanga, padaryta įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę paramą;
 - (b) įvertinama Ukrainos ekonominė padėtis ir perspektyvos, taip pat pažanga, padaryta įgyvendinant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas politikos priemones;
 - (c) nurodomas susitarimo memorandume nustatytų ekonominės politikos sąlygų, Ukrainos einamųjų ekonominių ir fiskalinių rezultatų ir Komisijos sprendimų išmokėti Sąjungos makrofinansinės paramos dalis ryšys.
2. Ne vėliau kaip per dvejus metus nuo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyto paramos teikimo laikotarpio pabaigos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia *ex post* vertinimo ataskaitą, kurioje įvertinami suteiktos Sąjungos makrofinansinės paramos rezultatai bei veiksmingumas ir jos indėlio į paramos tikslus mastas.

9 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo toliau teikti Ukrainos Respublikai makrofinansinę paramą

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje¹¹

Politikos sritis: ekonomikos ir finansų reikalai

Veikla: tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus¹²**

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamo veiksmo galiojimo pratęsimu**

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. *Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)*

„Naujas darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų postūmis: didinti gerovę už ES ribų“

1.4.2. *Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)*

konkretus tikslas

„Didinti gerovę už ES ribų“

Atitinkama VGV / VGB veikla

Su Ekonomikos ir finansų reikalų GD susijusi veikla yra siejama su:

a) makrofinansinio stabilumo užtikrinimu ir augimą skatinančių reformų už ES ribų rėmimu, be kita ko, palaikant nuolatinį ekonominį dialogą su pagrindinėmis šalimis partnerėmis ir teikiant makrofinansinę paramą bei

b) plėtros proceso, ES plėtros ir kaimynystės politikos įgyvendinimo ir kitų ES prioritetų šalyse partnerėse rėmimu vykdant ekonominę analizę ir atliekant politikos vertinimą ir teikiant konsultacijas.

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

¹¹ VGV – veikla grindžiamas valdymas; VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

¹² Kaip nurodyta Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

- Padėti patenkinti Ukrainos išorės finansavimo poreikius, atsižvelgiant į tai, kad dėl tebesitęsiančios COVID-19 pandemijos ir geopolitinės įtampos prie jos sienų sukkelto poveikio pasitikėjimui labai pablogėjo jos išorės sąskaitos.
- Sumažinti šalies partnerės biudžeto finansavimo poreikius.
- Remti fiskalinio konsolidavimo pastangas ir išorės pozicijos stabilizavimą pagal TVF programą.
- Remti struktūrines reformas, kuriomis siekiama gerinti bendrą makroekonominę valdymą, stiprinti ekonomikos valdymą ir skaidrumą, taip pat gerinti tvaraus augimo sąlygas.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir pasiekimų stebėsenos rodiklius.

Ukrainos valdžios institucijų bus prašoma reguliariai pranešti Komisijos tarnyboms apie tam tikrus ekonominius rodiklius, o prieš išmokant paramos dalis – pateikti išsamią ataskaitą apie tai, kaip laikomasi sutartų politikos sąlygų.

Po 2020 m. birželio mėn. pateikto Ukrainos finansinių ir administracinių procedūrų veikimo įvertinimo Komisijos tarnybos toliau stebės valstybės finansų valdymą. ES delegacija šalyse partnerėse taip pat reguliariai teiks ataskaitas paramos stebėsenai svarbiais klausimais. Komisijos tarnybos palaikys glaudžius ryšius su TVF ir Pasaulio banku, kad iš šių organizacijų pasisemtų patirties, susijusios su jų veikla atitinkamoje šalyje partnerėje.

Teisėkūros procedūra priimamo sprendimo pasiūlyme numatyta teikti MFP metinę ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje įvertinamas šios operacijos įgyvendinimas. Nepriklausomas paramos *ex post* vertinimas bus atliktas per dvejus metus nuo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Parama bus išmokėta su sąlyga, kad bus įgyvendintos išankstinės politinės sąlygos ir nuolatos sėkmingai įgyvendinama TVF programa. Sėkmingai užbaigus pirmąją programos peržiūrą, dabartinė TVF programa (ją Valdyba patvirtino 2020 m. birželio 9 d. Ukrainos valdžios institucijoms įgyvendinus keletą ankstesnių veiksmų) 2021 m. lapkričio 21 d. buvo pratęsta iki 2022 m. birželio mėn. pabaigos. Be to, Komisija ir Ukrainos valdžios institucijos susitaria dėl konkrečių politikos sąlygų, išvardytų susitarimo memorandume.

Paramos lėšas planuojama išmokėti dviem dalimis. Tikimasi, kad pirmoji dalis bus išmokėta įsigaliojus susitarimo memorandumui, galbūt dar 2022 m. pirmąjį ketvirtį. Antroji dalis galėtų būti išmokėta per metus nuo susitarimo memorandumo įsigaliojimo.

- 1.5.2. *Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.*

Makrofinansinės paramos priemonė yra politika grindžiama priemonė, kuria siekiama sušvelninti trumpalaikius ir vidutinės trukmės išorės finansinius poreikius. Atsižvelgiant į prarastas galimybes patekti į tarptautines kapitalo rinkas, pagal šią priemonę teikiamas labai svarbus finansavimas didėjančiam šalies likusiam finansavimo deficitui sumažinti. MFP papildys tarptautinių finansų įstaigų, dvišalių paramos teikėjų ir kitų ES finansų įstaigų teikiamus išteklius. Taip ji prisidės prie bendro tarptautinės bendruomenės teikiamos finansinės paramos ir kitos ES finansinės paramos, įskaitant paramos biudžetui operacijas, veiksmingumo.

Be to, labai palankiomis sąlygomis teikdama ilgalaikį finansavimą, paprastai mažesnę nei kiti daugiašaliai arba dvišaliai paramos teikėjai, MFP programa turėtų padėti Vyriausybei vykdyti biudžetą be fiskalinių nukrypimų ir didinti skolos tvarumą.

Be finansinio MFP poveikio, siūloma programa sustiprins Vyriausybės įsipareigojimą vykdyti reformas ir siekį palaikyti glaudesnius santykius su ES, kaip patvirtinta 2017 m. įsigaliojusiu Asociacijos susitarimu. Šito bus pasiekta, be kita ko, tinkamai laikantis paramos išmokėjimo sąlygų. Atsižvelgiant į platesnį kontekstą, programa parodys, kad ES yra pasirengusi remti rytines kaimynines šalis partneres, įskaitant Ukrainą, ekonominių sunkumų metu.

- 1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Šalyse partnerėse vykdomoms makrofinansinės paramos operacijoms taikomas *ex post* vertinimas. Iki šiol atliktuose (užbaigtų MFP programų) vertinimuose daroma išvada, kad MFP operacijomis prisidedama (nors kartais nedaug ir netiesiogiai) prie didesnio šalies partnerės išorės tvarumo, makroekonominio stabilumo ir struktūrinių reformų vykdymo pažangos. Daugeliu atvejų MFP operacijos darė teigiamą poveikį šalies partnerės mokėjimų balansui ir padėjo sušvelninti jos biudžeto suvaržymus. Jos taip pat lėmė šiek tiek didesnę ekonomikos augimą.

Paskutinis Ukrainai skirtos MFP operacijos vertinimas susijęs su 2015–2018 m. įgyvendinta intervencija (MFP III). Atlikus vertinimą nustatyta, kad MFP III buvo labai aktuali savo tikslais, finansiniu paketu ir politikos sąlygomis. Ši operacija veiksmingai parėmė šalies fiskalinį konsolidavimą ir padėjo Ukrainai pagerinti mokėjimų balanso būklę. MFP III sąlyga turėjo politiškai sustiprinantį poveikį, kuris padėjo Ukrainos valdžios institucijoms susitelkti ir vykdyti esmines reformas (t. y. viešųjų finansų valdymo; energetikos sektoriaus; valdymo ir skaidrumo; finansų sektoriaus). Programa padėjo sustiprinti pasitikėjimą, o tai taip pat suteikė pridėtinės vertės privačiajam sektoriui.

- 1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Suderinamumas su daugiamete finansine programa

2021–2027 m. daugiamečioje finansinėje programoje atidėjiniai MFP paskoloms bus padengti visa suma, numatyta išorės veiksmų garantijai pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“. Šis MFP

programai numatytas (orientacinis) skolinimo pajėgumas yra pakankamas šiai operacijai ir kitoms vykdomoms MFP operacijoms padengti.

Galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

ES yra viena iš pagrindinių paramos Ukrainai teikėjų, remianti jos ekonomines, struktūrines ir institucijų reformas ir pilietinę visuomenę. ES finansinė parama Ukrainai 2015–2021 m. vykdant makrofinansinės paramos programas sudarė 5 mlrd. EUR. MFP programa papildė kitus ES išorės veiksmus arba priemones, kuriais remiama Ukraina. Ji taip pat suderinta su naująja Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemone „Globali Europa“ ir 2021–2027 m. Pasirengimo narystei paramos priemone (PNPP III).

Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausia pridėtinė MFP vertė būtų ta, kad ji padėtų kurti stabilią makroekonominę sistemą, be kita ko, skatindama užtikrinti tvaresnę mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų vykdymo pagrindą. MFP nėra reguliarios finansinės paramos priemonė ir nutraukiama iš karto, kai tik atkuriamas šalies partnerės išorės finansinės padėties tvarumas.

MFP taip pat papildytų numatomus tarptautinės bendruomenės intervencinius veiksmus, visų pirma TVF ir Pasaulio banko remiamas koregavimo ir reformų programas.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant persikirstymo mastą

Naudojant paskolas, šia MFP operacija didinamas ES biudžeto veiksmingumas dėl svarto poveikio ir ji yra ekonomiškai efektyviausia pasirinkimo galimybė.

Komisijai suteikiami įgaliojimai tiek Europos Sąjungos, tiek Euratomo vardu skolintis reikiamų lėšų kapitalo rinkose naudojant ES biudžeto garantiją. Tikslas – rinkoje gauti lėšų geriausiomis normomis dėl aukščiausio ES ir Euratomo kreditingumo (AAA – „Fitch“, „Moody’s“ ir „DBRS“, AA – „S&P“, visi su stabilia perspektyva), o tada jas perskolinti reikalavimus atitinkantiems skolininkams, teikiant paskolas pagal Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFSM), mokėjimų balanso, makrofinansinės paramos (MFP) ir Euratomo projektus. Skolinimosi ir skolinimo operacijos vykdomos vadovaujantis kompensaciniu principu, kuriuo užtikrinama, kad ES biudžetui nekiltų jokios palūkanų normos ar užsienio valiutos kurso rizikos. Tikslas – gauti lėšų geriausiomis turimomis skolinimosi ir skolinimo veiklos normomis – buvo pasiektas, nes šios normos atitinka analogiškų institucijų (EIB, EFSM ir ESM) normas.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

X trukmė ribota

- galioja 12 mėnesių laikotarpiu, pradedant 2022 m.
- Įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2022 iki 2023 m, o mokėjimų asignavimų – nuo 2022 iki 2023 m.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)¹³

X Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- X padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų.

Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- EIB ir Europos investicijų fondui;
- įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

--

¹³ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pagal šį sprendimą finansuojamus veiksmus Komisija įgyvendins pagal tiesioginio valdymo principus iš būstinės ir su Sąjungos delegacijų parama.

Ši parama yra makroekonominio pobūdžio, o jos struktūra suderinama su TVF remiama programa. Komisijos tarnybos vykdys stebėseną remdamosi nuolatiniu sėkmingu tiek TVF, tiek konkrečių reformų priemonių, dėl kurių bus susitarta susitarimo memorandume su Ukrainos valdžios institucijomis, įgyvendinimu (taip pat žr. 1.4.4 punktą), o jos dažnumas priklausys nuo išmokamų dalių skaičiaus.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomoms kontrolės sistemos pagrindimas*

Pagal šį sprendimą finansuojamus veiksmus Komisija įgyvendins pagal tiesioginio valdymo principus iš būstinės ir su Sąjungos delegacijų parama.

MFP išmokėjimas priklauso nuo sėkmingų peržiūrų ir nuo to, ar laikomasi su kiekviena operacija susijusių sąlygų. Ar tų sąlygų laikomasi, atidžiai stebi Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Sąjungos delegacijomis.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Nustatyta rizika

Su siūlomomis MFP operacijomis susijusi pasitikėjimo, strateginė ir politinė rizika.

Yra rizikos, kad MFP galėtų būti naudojama nesąžiningai. Kadangi MFP nėra skirta konkrečioms išlaidoms (priešingai, nei, pavyzdžiui, projektų finansavimo atveju), ši rizika yra susijusi su tokiais veiksniais, kaip Ukrainos nacionalinio banko ir Finansų ministerijos bendra valdymo sistemų kokybė, administracinės procedūros, kontrolės ir priežiūros funkcijos, IT sistemos ir pakankamas vidaus ir išorės audito pajėgumas.

Kita rizika kyla dėl to, kad Ukrainai gali nepavykti įvykdyti finansinių įsipareigojimų ES, susijusių su siūlomomis MFP paskolomis (įsipareigojimų neįvykdymo arba kredito rizika), pavyzdžiui, gerokai pablogėjus šalies partnerės mokėjimų balansui ir fiskalinei būklei.

Dar viena svarbi operacijai kylanti rizika – didėjanti įtampa tarp Ukrainos ir Rusijos, o tai galėtų turėti dar didesnę neigiamą poveikį Ukrainos makroekonominiam stabilumui ir taip pakenkti TVF programos įgyvendinimui bei siūlomoms MFP išmokėjimui ir (arba) grąžinimui.

Vidaus kontrolės sistemos

Makrofinansinei paramai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai, kaip numatyta Finansinio reglamento 129 straipsnyje.

Ex ante: Komisijos atliekamas paramą gaunančios šalies valdymo ir kontrolės sistemos vertinimas. Komisija, jei reikia, remdamasi konsultantų technine parama,

atlieka kiekvienos paramą gaunančios šalies finansinės grandinės ir kontrolės aplinkos *ex ante* veikimo vertinimą. Siekiant užtikrinti pagrįsto lygio patikimą finansų valdymą, atliekama apskaitos procedūrų, Centrinio banko ir Finansų ministerijos pareigų atskyrimo ir vidaus bei išorės audito analizė. Jei nustatoma trūkumų, jų ištaisymas pateikiamas kaip sąlyga, kuri turi būti įvykdyta, kad parama būtų išmokėta. Be to, prireikus taikoma speciali mokėjimų tvarka (pvz., tikslinės sąskaitos).

Igyvendinimo metu: Komisijos atliekami periodinių šalių partnerių deklaracijų patikrinimai. Mokėjimų: stebėseną – ar vykdomos sutartos sąlygos – vykdo Ekonomikos ir finansų reikalų GD darbuotojai, glaudžiai bendradarbiaudami su ES delegacijomis ir išorės suinteresuotosiomis šalimis, pvz., TVF, ir 2) jiems taikoma finansinėje grandinėje (2 modelyje) nustatyta įprasta Ekonomikos ir finansų reikalų GD naudojama kontrolės procedūra, įskaitant finansų padalinio atliekamą patikrinimą, ar įvykdytos sąlygos, susijusios su pirmiau minėtos paramos išmokėjimu. Su MFP operacijomis susijusioms išmokoms gali būti taikomas papildomas nepriklausomas GD *ex post* kontrolės grupės pareigūnų atliekamas *ex post* patikrinimas (dokumentų patikrinimas ir (arba) patikrinimai vietoje). Tokie patikrinimai taip pat gali būti pradėti atsakingo perdeleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno prašymu. Mokėjimų nutraukimas ir sustabdymas, finansinis koregavimas (vykdomas Komisijos) ir lėšų susigrąžinimas gali būti vykdomi prireikus (iki šiol to daryta nebuvo) ir yra aiškiai numatyti finansavimo susitarimuose su šalimis partnerėmis.

- 2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Įdiegtos kontrolės sistemos, pavyzdžiui, *ex ante* procedūrų veikimo vertinimai arba *ex post* vertinimai, užtikrino, kad MFP mokėjimų faktinis klaidų lygis būtų 0 %. Nėra žinomų sukčiavimo, korupcijos ar neteisėtos veiklos atvejų. MFP operacijos turi aiškią intervencijos logiką, kuri leidžia Komisijai įvertinti jų poveikį. Kontrolės priemonės užtikrina patikinimą ir leidžia pasiekti politikos tikslus bei prioritetus.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Siekiant sumažinti sukčiavimo riziką, buvo ir bus imtasi kelių priemonių.

Visų pirma, į susitarimą dėl paskolos bus įtrauktos nuostatos dėl inspektavimo, sukčiavimo prevencijos, auditų ir lėšų susigrąžinimo sukčiavimo arba korupcijos atvejais. Taip pat numatoma, kad bus nustatytos konkrečios politikos sąlygos, taikomos teikiant paramą, įskaitant sąlygas viešųjų finansų valdymo srityje, siekiant stiprinti veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę. Be to, parama būtų išmokėta į specialią sąskaitą Ukrainos nacionaliniame banke.

Laikydamosi Finansinio reglamento reikalavimų Komisijos tarnybos taip pat atliko Ukrainos finansinių ir administracinių grandinių veikimo vertinimą, kad patikrintų, ar yra pakankamai garantijų, jog įdiegtos tinkamos paramos, įskaitant makrofinansinę paramą, programos valdymo procedūros. Vertinimas atliktas 2020 m. birželio mėn. ir apima tokias sritis kaip biudžeto sudarymas ir vykdymas, viešoji vidaus finansų kontrolė, vidaus ir išorės auditas, viešieji pirkimai, pinigų ir viešosios skolos valdymas, taip pat Centrinio banko nepriklausomumas. Šios srities pokyčius ir

toliau atidžiai stebės šalyse partnerėse esančios ES delegacijos. Komisija taip pat naudoja biudžeto paramos operacijas, kad padėtų Ukrainos valdžios institucijoms gerinti viešųjų finansų valdymo sistemas, o šias pastangas labai remia ir kiti paramos teikėjai.

Galiausiai paramai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai, kaip numatyta Finansinio reglamento 129 straipsnyje.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ¹⁴	ELPA šalių ¹⁵	šalių kandidačių ¹⁶	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
	14.02.01.70.06 [MFP paskolos – Išorės veiksnių garantija]	DA	NE	NE	NE	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės (netaikoma)

¹⁴ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

¹⁵ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

¹⁶ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	6	6 išlaidų kategorija – Kaimyninės šalys ir pasaulis
--	----------	--

Ekonomikos ir finansų reikalų GD			2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	IŠ VISO
• Veiklos asignavimai							
Biudžeto eilutė ¹⁷	Įsipareigojimai	(1a)	108,0 ¹⁸				108,0
14.02.01.70.06 [MFP paskolos – Išorės veiksmų garantija]	Mokėjimai	(2a)				108,0	108,0
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ¹⁹							
Biudžeto eilutė 14.20.03.01 [Makrofinansinės pagalbos (MFP) dotacijos]		(3)				0,15	0,15
IŠ VISO asignavimų Ekonomikos ir finansų reikalų GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	108,0				
	Mokėjimai	= 2a +				108,0	

¹⁷ Pagal oficialią biudžeto nomenklatūrą.

¹⁸ MFP paskolų atidėjinių suma (9 %), mokėtina į bendrą atidėjinių fondą.

¹⁹ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

		2b					
		+ 3					

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)	108,0			0,15	108,15
	Mokėjimai	(5)				108,15	108,15
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		(6)					
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 6 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6	108,0			0,15	108,15
	Mokėjimai	= 5 + 6				108,15	108,15

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms veiklos išlaidų kategorijoms, pakartokite pirmiau pateiktą dalį: (mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu))

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	7 išlaidų kategorija – Europos viešasis administravimas
--	---	--

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta [finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede](#) (Vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

Ekonomikos ir finansų reikalų GD			2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	metai	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai			0,283	0,141	-	0,024		0,448
Kitos administracinės išlaidos			-	0,020	-	-		0,020
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Asignavimai		0,283	0,161	-	0,024		0,468
	(Iš viso išsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)		0,283	0,161	-	0,024		0,468

			2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	metai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės	Išsipareigojimai	= 4 + 6	108,283	0,161	-	0,174		108,618

programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS (Orientacinė suma)	Mokėjimai	= 5+6	0,283	0,161	-	108,17 4		108,618
---	-----------	-------	-------	-------	---	-------------	--	----------------

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Išipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓	Rūšis ²⁰	2021 metai		2022 metai		2023 metai		2024 metai		2025 metai		IŠ VISO	
		Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS²¹													
1 atliktas darbas	Dotacijų išmokėjimas												
2 atliktas darbas	Išorės veiksmų garantijos atidėjiniai			2	108,0							2	108,0
3 atliktas darbas	<i>Ex post</i> vertinimas									1	0,15	1	0,15
1 konkretaus tikslo tarpinė suma		-	-	2	108,0			-	-	1	0,15	2	108,15
IŠ VISO IŠLAIDŲ		-	-	2	108,0			-	-	1	0,15	2	108,15

²⁰ Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

²¹ Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

3.2.3. *Numatomo poveikio administraciniamis asignavimams santrauka*

– **X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:**

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai		IŠ VISO
--	---------------	---------------	---------------	---------------	--	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA						
Žmogiškieji ištekliai	0,283	0,141	-	0,024		0,448
Kitos administracinės išlaidos	-	0,020	-	-		0,020
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,283	0,161	-	0,024		0,468

Neįtraukta į daugiamečės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA						
Žmogiškieji ištekliai						
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos						
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA						

IŠ VISO	0,283	0,161	-	0,024		0,468
----------------	-------	-------	---	-------	--	--------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytų generaliniame direktorate.

²² Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	IŠ VISO
	• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	1,8	0,9	-	0,15	2,85
20 01 02 03 (Delegacijos)					
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)					
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)					
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)					
	• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)²³				
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)					
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)					
XX 01 xx yy zz ²⁴	- būstinėje				
	- delegacijose				
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)					
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)					
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)					
IŠ VISO	1,8	0,9	-	0,15	2,85

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	<p>Direktorato D direktorius turi: prižiūrėti ir valdyti operaciją, palaikyti ryšius su Taryba ir Parlamentu priimant sprendimą ir patvirtinant susitarimo memorandumą (SM), vesti derybas su Ukrainos valdžios institucijomis dėl SM, peržiūrėti ataskaitas, vadovauti misijoms ir vertinti pažangą, padarytą siekiant laikytis sąlygų.</p> <p>Direktorato D skyriaus vadovas / skyriaus vadovo pavaduotojas turi: padėti direktoriui valdyti operaciją, palaikyti ryšius su Taryba ir Parlamentu priimant sprendimą ir patvirtinant susitarimo memorandumą (SM), vesti derybas su Ukrainos valdžios institucijomis dėl SM ir Paskolos susitarimo (kartu su L direktoratu), peržiūrėti ataskaitas ir vertinti pažangą, padarytą siekiant laikytis sąlygų.</p> <p>Ekonomistai, MFP sektorius (D direktoratas) turi: parengti sprendimą ir SM, palaikyti ryšius su valdžios institucijomis ir tarptautinėmis finansų įstaigomis, vykti į patikrinimo komandiruotes, parengti Komisijos tarnybų ataskaitas ir Komisijos procedūras, susijusias su paramos administravimu, palaikyti ryšius su išorės ekspertais dėl procedūrų veikimo vertinimo ir <i>ex post</i> vertinimo.</p> <p>BIUDŽETO GD (E1, E3 skyriai, prižiūrint direktoriui) turi: parengti susitarimą dėl paskolos programos, vesti derybas su Ukrainos valdžios institucijomis ir pasirūpinti,</p>
--------------------------------------	--

²³ AC – sutartininkas, AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas, JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

²⁴ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

	kad jį patvirtintų atsakingos Komisijos tarnybos ir pasirašytų abi šalys. Vykdyti priežiūrą po paskolos susitarimo įsigaliojimo. Rengti Komisijos sprendimą (-us) dėl skolinimo sandorio (-ių), užtikrinti tolesnius veiksmus po prašymų suteikti lėšų pateikimo, rengti ir vykdyti finansavimo sandorį (-ius) ir išmokėti lėšas Ukrainai. Vykdyti netiesioginio aptarnavimo veiklą siekiant prižiūrėti paskolos (-ų) išmokėjimą. Parengti atitinkamas šios veiklos ataskaitas.
Išorės darbuotojai	-

3.2.4. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- **X Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.**

3.2.5. *Trečiųjų šalių įnašai*

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- **X nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo**

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- **X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.**